

N:o 280.

Af herr **E. G. Åkerlind m. fl.**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker.

I Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 101 med förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker, har bland annat föreslagits i § 8, att tillstånd att inom staten tillhörigt område för station vid statens järnvägar utskänka vin och maltdrycker tillkommer det kungl. järnvägsstyrelsen att meddela.

Denna undantagsbestämmelse beträffande kungl. järnvägsstyrelsens rätt att ordna och bestämma om utskänkning af vin och maltdrycker vid statens järnvägsstationer har tillkommit af det skäl, att den resande allmänheten skulle tillhandahållas nödiga förfriskningar af mat och dryck.

Sedan detta stadgande genom Kungl. Maj:ts skrifvelse till chefen för statens järnvägsbyggnader den 17 september 1858 tillkom, hafva enligt vår mening så förändrade förhållanden inträdt, att de behof, som då möjligen kunde förefinnas för en dylik undantagsbestämmelse, icke längre förefinnas. Sedan dess har genom tåghastighetens uppdrifvande och förbättrade anordningar i öfrigt mycket vunnits för den resande allmänhetens bekvämlighet och tidsbesparing. Dessutom ha sedan den tiden, i alla delar af landet, ordnade samhällen uppstått vid järnvägsstationerna, där resande utan att nödvändigt behöfva anlita järnvägsrestauranter kunna erhålla nödig förfriskning. På senare tiden hafva dessutom till den resandes bekvämlighet vissa järnvägståg blifvit försedda med restaurationsvagn.

Men om likväl behof fortfarande förefinnes för sådan anordning, att resande må kunna erhålla nödiga förfriskningar af mat och dryck under bantågens uppehåll vid järnvägsstationerna, så kunna vi icke inse, att detta behof skall behöfva framkalla en så betydande undantagsbestämmelse uti det nu föreliggande kungl. förslaget till förordning om försäljning af vin och maldrycker, att kungl. järnvägsstyrelsen fortfarande skall äga att meddela rätt till utskänkning af vin och maldrycker vid staten tillhöriga järnvägsstationer, utan att vare sig de kommunala myndigheterna eller Kungl. Maj:ts befallningshafvande skola hafva den ringaste medbestämmingsrätt i sagda hänseende. Det synes oss lämpligast, att Kungl. Maj:ts befallningshafvande och kommunalmyndigheterna i de orter, där dylik utskänkning ifrågasättes, böra äga lika bestämmanderätt öfver vin- och öltskänkingsrättigheterna vid statens och enskilda bolags järnvägsstationer, som § 7 i det föreliggande förslaget föreskrifver beträffande utskänkning i vanliga fall. Kungl. järnvägsstyrelsen, hvars uppgift är af helt annan beskaffenhet än att öfvervaka ordning och sedlighet, kan icke vara i tillfälle att i sådant hänseende ersätta kommunalmyndigheterna och Kungl. Maj:ts befallningshafvande på ett tillfredsställande sätt. I denna vår uppfattning styrkas vi af de många berättigade klagomål, som försports från olika delar af landet öfver sagda utskänkningars inrättande och skötsel. På många ställen hafva utskänkingslokalerna urartat till ölstugor af sådan beskaffenhet, att mången 3:dje-klass-passagerare icke kan förmå sig att inträda för att intaga någon slags förfriskning. Stamkunderna utgöras af den omgifvande ortens befolkning.

Vid en del stationer är öltskänkningen anordnad i 3:dje klassens väntsal, hvilket gör att resande af denna klass, om de behöfva vistas uti eller passera väntsalen, riskera att blifva utsatta för liknande obehag som på en vanlig ölstuga. Exempel på en dylik anordning finner man i Uppsala. På vissa stationer, där persontåg icke göra mer än en minuts uppehåll och snälltåg passera förbi, har kungl. järnvägsstyrelsen funnit för godt att meddela tillstånd till utskänkning af vin och maldrycker. Så är t. ex. förhållandet vid Lingbo station å norra stambanan.

De kommuner, som beröras af omskrifna missförhållande, stå helt och hållet maktlösa. Järnvägshotellet är mångenstädes den enda utskänkingslokalen inom samhället, och den försäljning, som där bedrivs, får icke kontrolleras vare sig af kommunerna eller Kungl. Maj:ts befallningshafvande, huru störande rörelsen än kan inverka på ordning

och sedlighet i samhället. Endast kungl. järnvägsstyrelsen äger att besluta om i hvilken utsträckning rörelsen får fortgå.

Det föreliggande kungl. förslaget 8 § innebär icke allenast i och för sig en betänklig undantagsbestämmelse, den innebär äfven en stor afvikelse ifrån hvad som i förevarande hänseende finnes stadgad för andra länders statsjärnvägar. Så stadgas t. ex. beträffande Norge, att utskänkning af öl och vin vid järnvägsstationerna kan endast äga rum på grund af särskildt tillstånd, utfärdadt i enlighet med gällande lagar om utskänkning af öl, vin, mjöd och cider. Enligt dessa lagar meddelas sådant tillstånd i köpstäder och ladestäder af magistrat och formandskab i förening, samt på landet af vederbörande häradsstyrelses formandskab. Tillstånd till utskänkning af öl och vin meddelas endast för stationer i stad och de stationer på landet, där de mera trafikerade person- och snälltågen göra ett något längre upphåll, än vid stationer på landet i allmänhet.

I Finland meddelas dylik utskänkingsrätt af vederbörande länsstyrelse; och i Tyskland af den myndighet, som enligt hvarje stats särskilda lag därtill är behörig.

Af ofvan angifna skäl anse vi det sålunda vara i sin ordning, att utskänkning af vin och maldrycker vid statens och enskilda järnvägars stationer icke längre bör göras till föremål för några undantagsbestämmelser, utan att rättighet till sådan bör sökas och meddelas i den ordning, som för erhållande af rättighet till utskänkning stadgas i det kungl. förslaget § 7.

På grund af hvad sålunda anförts, våga vi vördsamt föreslå,

att Riksdagen behagade besluta att § 8 i Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående försäljning af vin och maldrycker måtte erhålla följande ändrade lydelse:

8 §.

1. Tillstånd att inom staten tillhörigt område för station vid statens järnvägar, äfvensom beträffande område för station vid enskild, till persontrafik upplåten järnväg utskänka vin och maldrycker, skall sökas och meddelas i den ordning, som uti § 7 häröfvan finnes föreskrifvet.

2. Tillstånd till utskänkning af vin och maldrycker å såväl statens som enskild järnväg med-

delas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län,
där järnvägsstyrelsen har sitt säte.

Och anhålles, att särskilda utskottet n:o 2, till hvilket motionen torde remitteras, företager den omredigering af ofvanskrifna paragraf, som anses nödig, samt i öfrigt vidtager de åtgärder till omredigering af andra paragraferna i det kungl. förslaget, som af ett bifall till motionen föranledas.

Stockholm den 8 april 1905.

E. G. Åkerlind.

O. G. Erikson.

Adolf Janson.
